

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دانشگاه شهید باهنر کرمان
دانشکده ریاضی و کامپیوتر
بخش ریاضی محض

پایان نامه تحصیلی برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
رشته ریاضی محض گرایش جبر

مدول های FI - تزریقی و FI - تخت

مؤلف:

اشکان خورشیدی

استاد راهنما:

دکتر سید شاهین موسوی میرکلایی

بهمن ماه ۱۳۹۳

این پایان نامه به عنوان یکی از شرایط درجه کارشناسی ارشد به

بخش ریاضی محض

دانشکده ریاضی و کامپیوتر

دانشگاه شهید باهنر کرمان

تسلیم شده و هیچگونه مدرکی به عنوان فراغت از تحصیل دوره مزبور شناخته نمی شود.

امضاء:

دانشجو: اشکان خورشیدی

امضاء:

استاد راهنما: دکتر سید شاهین موسوی میرکلایی

امضاء:

داور اول: دکتر سید ناصر حسینی

امضاء:

داور دوم: دکتر سینا هدایت

امضاء:

نماینده تحصیلات تکمیلی:

حق چاپ محفوظ و مخصوص به دانشگاه شهید باهنر کرمان است.

تقدیم بہ:

ارواح بہ حق پیوستہ عزیزانم
حاج مرضی صیدالی و برادر مهندس رسول صیدالی
و بہ وجود ہمیشہ سلامت و پیدار خانوادہ ام
آستان آسمان دستان پر از ماہ پدرم
بہ زلال چشمہ چشمان چشم بہ راہ مادرم
بہ قلب پر از عشق، مسموم

تشکر و قدردانی

سپاس، بی نهایت هستی را که حکمتش جهان شمول و رحمتش بی پایان. سرآغاز فصل آموختنم، با نام و یاد تو بود، ای محبوب ترین معبود و پیاوش را به امید شروعی دوباره، با نامت آغاز می کنم. حمد و سپاس بیکران از آن توست، که لحظه لحظه های زیستن و آموختنم، هر آنچه از علم و اراده و عمل که در وجودم ودیعه نهادی و یاری همراهانم، همه از لطف و مهربانی بی دریغ تو سرشار است. چه زیباست یاری جستن از تو در تمامی کارها، که بهترین یاری دهندگانی. چه با شکوه است توکل به تو، که کفایت می کنی بندگان را. آرامشی ابدیست، آنگاه که با یاد تو دلهایمان آرام می گیرد.

از این جهت بر خود لازم می دانم از حمایت های بی دریغ خانواده ام به خصوص همسر مهربانم که همواره در طول دوران تحصیل حامی و مشوق من بوده اند تشکر و قدردانی نمایم. هم چنین از راهنمایی های استاد گرانقدر و فرهیخته ام جناب آقای دکتر سید شاهین موسوی به عنوان استاد راهنما و مشورت های دکتر محسن صیدالی (پسر عمه عزیزم) سپاسگزارم.

چکیده

در این پایان نامه مفهوم مدول های FI - تزریقی (FI - تخت) را به صورت تعمیمی غیربديهی از مدول های FP - تزریقی بیان می کنیم و خواص آنها را مورد بررسی قرار می دهیم. برای مثال، فرض کنید R یک حلقه منسجم چپ باشد. نشان خواهیم داد R - مدول چپ FI, M - تزریقی است اگر و فقط اگر M جمع مستقیمی از یک R - مدول چپ تزریقی و یک R - مدول چپ FI - تزریقی کاهش یافته باشد. همچنین ارتباط این مدول ها با مدول های تزریقی (تخت) و پوشش (ناقص) FP - تزریقی و پوش (ناقص) FP - تزریقی از یک مدول را مورد بررسی قرار می دهیم. در انتها کاربردهایی از این مدول ها در نظریه حلقه ها و نظریه بعد بیان می کنیم. برای مثال ثابت می کنیم حلقه R, QF است اگر و فقط اگر هر R - مدول چپ، FI - تزریقی باشد.

کلمات کلیدی: مدول FP - تزریقی، بعد FP - تزریقی، مدول FI - تزریقی، مدول

FI - تخت، پوشش (ناقص)، پوش (ناقص).

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۳	۱ پیش نیازها
۴	۱.۱ معرفی تابعگون های Tor و Ext
۱۰	۲.۱ مدول های تخت و مشخصه
۱۵	۳.۱ C - پوش (ناقص)، F - پوش (ناقص)
۱۷	۴.۱ مطالبی در نظریه بعد
۲۰	۵.۱ F - تفکیک پذیری های چپ و راست
۲۶	۲ مدول های FI - تزریقی و مدول های FI - تخت
۲۷	۱.۲ مقدمه
۳۳	۲.۲ مدول های FI - تزریقی و مدول های FI - تخت
۴۷	۳ FI - تفکیک پذیری های چپ و راست
۴۸	۱.۳ تفکیک پذیری های FP - تزریقی و تابعگون های چپ مشتق شده Hom
۵۶	۲.۳ FI - بعد رسته R - مدول ها
۶۲	۳.۳ کاربردهایی از مدول های FI - تزریقی و FI - تخت در رده بندی حلقه ها
۷۲	کتاب نامه

۷۵

واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

۷۸

واژه‌نامه فارسی به انگلیسی

۸۰

نمایه

مقدمه

در این پایان نامه R حلقه ای یکدار است و R -مدول ها یکانی هستند. اصطلاحات و تعاریف استاندارد، از مرجع [۱] می باشند.

در سال های اخیر تعمیم های گوناگونی از مدول های تزریقی و تخت ارائه شده و به وسیله ی نویسندگان زیادی مورد مطالعه قرار گرفته است [۱۰، ۱۱، ۱۳، ۱۷، ۱۹]. یکی از این تعمیم ها، مدول های مطلقاً خالص^۱ یا FP -تزریقی هستند [۲۲، ۲۳]. R -مدول G را FP -تزریقی یا مطلقاً خالص گوئیم، هرگاه برای هر R -مدول $چپ$ متناهی^۲ نمایش پذیر مانند F ، $\text{Ext}^1(F, G) = 0$ باشد. این مفهوم ایده ای برای معرفی تعمیمی دیگر از مدول های تزریقی و تخت به دست می دهد که R -مدول های FI -تزریقی و FI -تخت نامیده می شوند [۱۹]. R -مدول $چپ$ M (R -مدول راست N) را FI -تزریقی (FI -تخت) می نامیم، هرگاه برای هر R -مدول $چپ$ FP -تزریقی مانند G ، $\text{Ext}^1(G, M) = 0$ ($\text{Tor}_1(N, G) = 0$) باشد.

نشان خواهیم داد که اگر R یک حلقه منسجم باشد، R -مدول $چپ$ M ، FI -تزریقی است اگر و فقط اگر M جمع مستقیمی از یک R -مدول $چپ$ تزریقی و یک R -مدول $چپ$ FI -تزریقی کاهش یافته باشد. همچنین R -مدول راست متناهی^۲ نمایش پذیر M ، FI -تخت است اگر و تنها اگر M هم هسته ی یک پوش ناقص تخت از یک R -مدول راست باشد. این مدول ها به همراه تابعگون های $چپ$ مشتق شده Hom برای مطالعه بعدهای FP -تزریقی مدول ها و حلقه ها مورد استفاده قرار می گیرند.

این پایان نامه در سه فصل و به صورت زیر سازماندهی شده است.

در فصل اول مقدمات و پیش نیازهای فصول بعدی را بیان می کنیم. بیشتر قضایا و احکام این فصل بدون اثبات بیان شده اند. خوانندگان محترم جهت کسب اطلاعات بیشتر می توانند به مراجع معرفی شده در هر تعریف، لم، حکم یا قضیه مراجعه کنند.

^۱absolutely pure

در فصل دوم مفاهیم مدول های FI - تزریقی و FI - تخت بیان می گردد. همچنین تعدادی از خواص مدول های FI - تزریقی و FI - تخت ذکر می شود. برای مثال نشان داده می شود که R - مدول چپ M ، FI - تزریقی است اگر و تنها اگر M هسته یک پوش ناقص FP - تزریقی مانند $A \rightarrow B$ باشد، که در آن A تزریقی است. علاوه بر آن ارتباط بین R - مدول های FI - تزریقی و FI - تخت) و تزریقی (تخت) را بیان می کنیم. ثابت می کنیم R - مدول چپ M ، تزریقی است اگر و فقط اگر M ، FI - تزریقی باشد و $FP - id(M) \leq 1$. همچنین نشان می دهیم R - مدول راست N تخت است اگر و فقط اگر N ، FI - تخت باشد و $fd(N) \leq 1$.

در فصل سوم رده همه R - مدول های FP - تزریقی را با نماد FI نشان داده و ثابت می کنیم هر R - مدول چپ M ، دارای FI - تفکیک پذیری است. سپس تابعگون چپ مشتق شده $Ext_n(-, -)$ را نسبت به این تفکیک پذیری تعریف می کنیم. همچنین نگاشت متعارف $\sigma : Ext_0(M, N) \rightarrow Hom(M, M)$ تعریف می گردد. اگر R یک حلقه منسجم باشد، نشان می دهیم M ، FP - تزریقی است اگر و فقط اگر برای هر R - مدول چپ N ، نگاشت متعارف σ بروریختی باشد. همچنین FI - بعد مدول ها را تعریف کرده و برخی از خواص و کاربردهای آن را مورد بررسی قرار می دهیم. در انتها برخی از کاربردهای مدول های FI - تزریقی و FI - تخت را در نظریه حلقه ها مشاهده خواهیم کرد. برای مثال ثابت می کنیم حلقه R ، QF است اگر و فقط اگر هر R - مدول چپ، FI - تزریقی باشد. همچنین حلقه R ، IF چپ است اگر و فقط اگر هر R - مدول راست FI - تخت باشد. لازم به ذکر است که برای دسترسی آسان تر به تعاریف استفاده شده در پایان نامه، تمامی آن ها را با ذکر شماره ی صفحه، در پیوست قرار داده ایم.

فصل ۱

پیش‌نیازها

در این فصل به بیان تعاریف، گزاره، قضایا و لم‌هایی که در فصل‌های بعدی مورد نیاز است، می‌پردازیم.

۱.۱ معرفی تابعگونی‌های Tor و Ext

در این بخش تابعگونی‌های Tor و Ext را معرفی می‌کنیم و ارتباط آن‌ها را با مدول‌های تصویری و تزریقی بیان می‌نماییم.

تعریف ۱.۱.۱ ([۲۵]). یک کامپلکس در رسته R - مدول‌ها، دنباله‌ای از همریختی‌ها به صورت زیر است:

$$(C_{\bullet}, d_{\bullet}) = \cdots \rightarrow C_{n+1} \xrightarrow{d_{n+1}} C_n \xrightarrow{d_n} C_{n-1} \rightarrow \cdots$$

با این شرط که

$$d_n d_{n+1} = 0 \quad (\forall n \in \mathbb{Z}).$$

تعریف ۲.۱.۱ ([۲۵]). مجموعه جزئاً مرتب (I, \leq) را یک مجموعه مستقیم‌شده می‌نامیم، هرگاه برای هر $i, j \in I$ ، عضوی مانند $k \in I$ وجود داشته باشد به طوری که $i, j \leq k$.

تعریف ۳.۱.۱ ([۲۵]). فرض کنید I یک مجموعه جزئاً مرتب و $\{M_i\}_{i \in I}$ خانواده‌ای از R -مدول‌ها باشد. همچنین فرض کنید برای هر $i, j \in I$ با شرط $i \leq j$ ، همریختی $f_{ji} : M_i \rightarrow M_j$ با شرایط زیر وجود داشته باشد.

$$(1) \text{ برای هر } i \in I, f_{ii} = id_{M_i};$$

$$(2) \text{ اگر } i \leq j \leq k, f_{kj} f_{ji} = f_{ki} \text{ آنگاه } f_{kj} f_{ji} = f_{ki} \text{ در این صورت به زوج } ((M_i)_{i \in I}, (f_{ji})_{i, j \in I})$$

یک دستگاه مستقیم‌شده می‌گوییم.

تعریف ۴.۱.۱ ([۲۵]). زوج $(M, (g_i)_{i \in I})$ را حد مستقیم از دستگاه مستقیم‌شده $((M_i)_{i \in I}, (f_{ji}))$

می‌نامیم، هرگاه همریختی‌های $g_i : M_i \longrightarrow M$ وجود داشته باشند به قسمی که برای هر j $g_i = g_j f_{ji}$ ، $i \leq j$ و برای هر خانواده‌ای از همریختی‌های $h_i : M_i \longrightarrow A$ ، که در آن $h_i = h_j f_{ji}$ ، $i \leq j$ وجود داشته باشد $h : M \longrightarrow A$ همریختی منحصر به فرد. در این صورت M را با $\varinjlim M_i$ نشان می‌دهیم.

قضیه ۵.۱.۱. فرض کنید $\{C^i : i \in I\}$ خانواده‌ای از کامپلکس‌ها باشد به طوریکه $((C^i), (f_{ji}))$ دستگاہ مستقیم شده باشد. در این صورت برای هر $n \in \mathbb{N}$

$$H_n(\varinjlim C^i) \cong \varinjlim H_n(C^i).$$

برهان. [۲۵، تمرین ۶.۹] □

تعریف ۶.۱.۱ ([۲۵]). (i) یک تفکیک پذیری تصویری از R - مدول A دنباله‌ای دقیق به صورت زیر است.

$$\mathbf{P} = \cdots \longrightarrow P_r \xrightarrow{d_r} P_{r-1} \xrightarrow{d_{r-1}} P_{r-2} \xrightarrow{d_{r-2}} \cdots \longrightarrow P_0 \xrightarrow{\varepsilon} A \longrightarrow 0$$

به قسمی که برای هر n ، P_n یک R - مدول تصویری است. حال اگر \mathbf{P} یک تفکیک پذیری تصویری از A باشد، آنگاه تفکیک پذیری تصویری حذف شده A کامپلکسی به صورت زیر است.

$$\mathbf{P}_A = \cdots \longrightarrow P_r \xrightarrow{d_r} P_{r-1} \xrightarrow{d_{r-1}} P_{r-2} \xrightarrow{d_{r-2}} \cdots \longrightarrow P_0 \longrightarrow 0$$

(ii) یک تفکیک پذیری تزریقی از R - مدول A دنباله‌ای دقیق به صورت زیر است.

$$\mathbf{E} = 0 \longrightarrow A \xrightarrow{\eta} E^0 \xrightarrow{d^0} E^1 \xrightarrow{d^1} E^2 \longrightarrow \cdots$$

به قسمی که برای هر n ، E^n یک R - مدول تزریقی است. حال اگر E تفکیک پذیری تزریقی از A باشد، آنگاه تفکیک پذیری تزریقی حذف شده A کامپلکسی به صورت زیر است.

$$\mathbf{E}^A = 0 \rightarrow E^0 \xrightarrow{d^0} E^1 \xrightarrow{d^1} E^2 \xrightarrow{d^2} E^3 \rightarrow \dots$$

تعریف ۷.۱.۱ ([۲۵]). (i) فرض کنید B یک R - مدول چپ بوده و تفکیک پذیری تصویری از A به صورت زیر موجود باشد.

$$\mathbf{P} = \dots \rightarrow P_r \xrightarrow{d_r} P_{r-1} \xrightarrow{d_{r-1}} P_0 \xrightarrow{\varepsilon} A \rightarrow 0$$

در این صورت $Tor_n^R(A, B)$ را به صورت زیر تعریف می کنیم

$$Tor_n^R(A, B) = H_n(\mathbf{P}_A \otimes B) = \frac{\ker(d_n \otimes \text{id}_B)}{\text{im}(d_{n+1} \otimes \text{id}_B)}$$

(ii) فرض کنید A یک R - مدول و تفکیک پذیری تزریقی از B به صورت زیر موجود

باشد

$$\mathbf{E} = 0 \rightarrow B \xrightarrow{\eta} E^0 \xrightarrow{d^0} E^1 \xrightarrow{d^1} E^2 \rightarrow \dots$$

در این صورت $Ext_R^n(A, B)$ را به صورت زیر تعریف می کنیم

$$Ext_R^n(A, B) = H^n(\text{Hom}_R(A, \mathbf{E}^B)) = \frac{\ker(d_*^n)}{\text{im}(d_*^{n-1})}$$

که در آن $d_*^n = \text{Hom}_R(A, d^n)$ همریختی القاشده توسط d^n است.

(iii) فرض کنید B یک R - مدول باشد و تفکیک پذیری تصویری از R - مدول A به

صورت زیر موجود باشد.

$$\mathbf{P} = \cdots \rightarrow P_r \xrightarrow{d_r} P_{r-1} \xrightarrow{d_{r-1}} P_{r-2} \xrightarrow{d_{r-2}} \cdots \xrightarrow{d_1} P_0 \xrightarrow{\varepsilon} A \rightarrow 0$$

در این صورت $\text{ext}_R^n(A, B)$ را به صورت زیر تعریف می‌کنیم

$$\text{ext}_R^n(A, B) = H^n(\text{Hom}_R(\mathbf{P}_A, B)) = \frac{\ker(d^{n,*})}{\text{im}(d^{n-1,*})}$$

حکم ۸.۱.۱. اگر R - مدول P تصویری باشد، آنگاه برای هر $n \geq 1$ و برای هر R - مدول

$$\text{Tor}_n^R(P, B) = 0, B$$

برهان. [۲۵، نتیجه ۶.۲۲] □

قضیه ۹.۱.۱. فرض کنید A و B دو R - مدول چپ باشند. در این صورت

$$\text{Ext}_R^n(A, B) \cong \text{ext}_R^n(A, B).$$

برهان. [۲۵، قضیه ۶.۶۷] □

قضیه ۱۰.۱.۱. (۱) R - مدول چپ P تصویری است اگر و تنها اگر به ازای هر R - مدول

$$\text{Ext}_R^1(P, B) = 0, B \text{ چپ}$$

(۲) R - مدول چپ E تزریقی است اگر و تنها اگر به ازای هر R - مدول چپ A ،

$$\text{Ext}_R^1(A, E) = 0$$

برهان. قسمت (۱) مستقیماً از قضیه (۹.۱.۱) و قسمت (۲) مستقیماً از تعریف نتیجه

می‌شود. □

نتیجه ۱۱.۱.۱. (i) اگر $0 \rightarrow A' \rightarrow A \rightarrow A'' \rightarrow 0$ دنباله‌ای دقیق از R - مدول‌های

راست باشد، آنگاه به ازای هر R - مدول چپ B دنباله‌ای دقیق بلند زیر وجود دارد

$$\begin{aligned} \cdots \rightarrow \operatorname{Tor}_\nu^R(A', B) \rightarrow \operatorname{Tor}_\nu^R(A, B) \rightarrow \operatorname{Tor}_\nu^R(A'', B) \rightarrow \operatorname{Tor}_\nu^R(A', B) \rightarrow \\ \operatorname{Tor}_\nu^R(A, B) \rightarrow \operatorname{Tor}_\nu^R(A'', B) \rightarrow A' \otimes_R B \rightarrow A \otimes_R B \rightarrow A'' \otimes_R B \rightarrow \circ. \end{aligned}$$

(ii) اگر $\circ \rightarrow B' \rightarrow B \rightarrow B'' \rightarrow \circ$ دنباله‌ای دقیق از R - مدول‌های چپ باشد، آنگاه

به ازای هر R - مدول چپ A دنباله‌ی دقیق بلند زیر وجود دارد

$$\begin{aligned} \circ \rightarrow \operatorname{Hom}_R(A, B') \rightarrow \operatorname{Hom}_R(A, B) \rightarrow \operatorname{Hom}_R(A, B'') \rightarrow \operatorname{Ext}_R^1(A, B') \rightarrow \\ \operatorname{Ext}_R^1(A, B) \rightarrow \operatorname{Ext}_R^1(A, B'') \rightarrow \operatorname{Ext}_R^2(A, B') \rightarrow \cdots . \end{aligned}$$

برهان. [۲۵، نتیجه ۶.۳۰] □

قضیه ۱۲.۱.۱. R - $Baer$ مدول چپ N تزریقی است اگر و تنها اگر به ازای هر ایده‌آل

$$\operatorname{Ext}_R^1\left(\frac{R}{I}, N\right) = \circ, R \text{ از } I$$

قضیه ۱۳.۱.۱. برای R - مدول E شرایط زیر معادل اند:

(۱) R - مدول E تزریقی است؛

(۲) $\operatorname{Hom}(-, E)$ دقیق راست است؛

(۳) به ازای R - مدول M و هر $i \geq 1$ ، $\operatorname{Ext}_R^i(M, E) = \circ$ ؛

(۴) به ازای R - مدول M ، $\operatorname{Ext}_R^i(M, E) = \circ$ ؛

(۵) به ازای هر ایده‌آل I و هر $i \geq 1$ ، $\operatorname{Ext}_R^i\left(\frac{R}{I}, E\right) = \circ$ ؛

(۶) به ازای هر ایده‌آل I ، $\operatorname{Ext}_R^1\left(\frac{R}{I}, E\right) = \circ$ ؛

برهان. [۱۳، قضیه ۳.۱.۹] □

حکم ۱۴.۱.۱. فرض کنید $\{B_i\}_{i \in I}$ خانواده‌ای از R - مدول‌های چپ باشد. برای هر R -

مدول A و $n \geq 0$ ، یکرختی طبیعی زیر موجود است

$$\operatorname{Tor}_n^R\left(A, \bigoplus_{i \in I} B_i\right) \cong \bigoplus_{i \in I} \operatorname{Tor}_n^R(A, B_i).$$

همچنین اگر جمع مستقیم روی مولفه اول باشد، بازهم یکرختی برقرار است.

برهان. [۲۵، حکم ۷.۶]

□

حکم ۱۵.۱.۱. فرض کنید $\{A_i\}_{i \in I}$ خانواده‌ای از R -مدول‌ها باشد. برای هر R -مدول

B و $n \geq 0$ ، یکرختی طبیعی زیر موجود است

$$\text{Ext}_R^n\left(\bigoplus_{i \in I} A_i, B\right) \cong \prod_{i \in I} \text{Ext}_R^n(A_i, B).$$

برهان. [۲۵، حکم ۷.۲۱]

□

حکم ۱۶.۱.۱. فرض کنید $\{B_i\}_{i \in I}$ خانواده‌ای از R -مدول‌ها باشد. برای هر R -مدول

A و $n \geq 0$ ، یکرختی طبیعی زیر موجود است

$$\text{Ext}_R^n\left(A, \prod_{i \in I} B_i\right) \cong \prod_{i \in I} \text{Ext}_R^n(A, B_i).$$

برهان. [۲۵، حکم ۷.۲۲]

□

تعریف ۱۷.۱.۱ ([۲۵]). R -مدول M متناهیاً نمایش پذیر نامیده می‌شود، هرگاه دنباله

ای دقیق به صورت $0 \rightarrow M \rightarrow F \rightarrow F' \rightarrow 0$ وجود داشته باشد که F و F' R -مدول‌های آزاد متناهی مولد هستند.

تعریف ۱۸.۱.۱ ([۹]). M یک R -مدول FP -تزیقی است، هرگاه به ازای هر

R -مدول چپ متناهیاً نمایش پذیر N ، $\text{Ext}_R^1(N, M) = 0$.

۲.۱ مدول‌های تخت و مشخصه

در این بخش مدول‌های تخت و مشخصه را معرفی کرده، رابطه بین این مدول‌ها را بیان می‌کنیم. همچنین در پایان تعریفی از حلقه منسجم ارائه داده، ارتباط آن را با مفاهیم فوق متذکر می‌شویم.

تعریف ۱.۲.۱ ([۲۵]). فرض کنید R یک حلقه باشد. R -مدول راست A تخت نامیده می‌شود، هرگاه به ازای هر دنباله دقیق $\circ \rightarrow B' \rightarrow B \rightarrow B'' \rightarrow \circ$ از R -مدول‌های چپ، دنباله $\circ \rightarrow A \otimes B' \rightarrow A \otimes B \rightarrow A \otimes B'' \rightarrow \circ$ نیز دقیق باشد.

قضیه ۲.۲.۱. گزاره‌های زیر برای R -مدول راست A معادل‌اند:

(۱) A تخت است؛

(۲) دنباله‌ی $A \otimes I \xrightarrow{A \otimes i} A \otimes R$ به ازای هر ایده‌آل چپ I از R دقیق است که

در آن $i: I \rightarrow R$ تابع شمول می‌باشد؛

(۳) دنباله $A \otimes J \xrightarrow{A \otimes j} A \otimes R$ به ازای هر ایده‌آل چپ متناهی مولد J از R

دقیق است که در آن $j: J \rightarrow R$ تابع شمول می‌باشد.

□

برهان. [۲۵، حکم ۷.۲۱]

حکم ۳.۲.۱. برای حلقه‌ی دلخواه R و خانواده $\{M_j\}_{j \in I}$ از R -مدول‌ها، شرایط زیر برقرار است:

(۱) R یک R -مدول راست تخت است.

(۲) $R, \bigoplus_{j \in I} M_j$ مدول راست تخت است اگر و تنها اگر هر M_j تخت باشد.

(۳) هر R -مدول راست تصویری، تخت است.

□

برهان. [۲۵، حکم ۳.۴۶]

قضیه ۴.۲.۱. هرگاه F یک R مدول راست تخت باشد، آنگاه به ازای هر R - مدول چپ M و هر $n \geq 1$ داریم

$$\text{Tor}_n^R(F, M) = 0.$$

بر عکس اگر به ازای هر R - مدول M ، $\text{Tor}_1^R(F, M) = 0$ ، آنگاه F تخت است.

برهان. [۲۵، حکم ۷.۷] □

قضیه ۵.۲.۱. R - مدول چپ M تخت است اگر و تنها اگر به ازای هر ایده آل متناهی مولد I از R ، $\text{Tor}_1^R(\frac{R}{I}, M) = 0$.

برهان. فرض کنید R - مدول چپ M تخت باشد. نشان می دهیم به ازای هر ایده آل متناهی مولد I ، $\text{Tor}_1^R(\frac{R}{I}, M) = 0$. طبق تعریف (۱.۲.۱) به ازای هر ایده آل متناهی مولد I دنباله دقیق زیر را داریم

$$0 \rightarrow I \otimes M \rightarrow R \otimes M \rightarrow \frac{R}{I} \otimes M \rightarrow 0 \quad (1.1)$$

همچنین با توجه به دنباله دقیق $0 \rightarrow I \rightarrow R \rightarrow \frac{R}{I} \rightarrow 0$ و R - مدول M ، دنباله دقیق زیر را به دست می آوریم

$$0 = \text{Tor}_1^R(R, M) \rightarrow \text{Tor}_1^R(\frac{R}{I}, M) \rightarrow I \otimes M \rightarrow R \otimes M \rightarrow \frac{R}{I} \otimes M \rightarrow 0 \quad (2.1)$$

در نتیجه با توجه به (۱.۱) و (۲.۱) داریم

$$\begin{array}{ccccccc} \text{Tor}_1^R(R, M) & \longrightarrow & \text{Tor}_1^R(\frac{R}{I}, M) & \longrightarrow & I \otimes M & \longrightarrow & R \otimes M & \longrightarrow & \frac{R}{I} \otimes M & \longrightarrow & 0 \\ \parallel & & \parallel & & \parallel & & \parallel & & \parallel & & \\ 0 & \longrightarrow & 0 & \longrightarrow & I \otimes M & \longrightarrow & M \otimes R & \longrightarrow & \frac{R}{I} \otimes M & \longrightarrow & 0 \end{array}$$

در نتیجه $\text{Tor}_1^R(\frac{R}{I}, M) = 0$. بر عکس فرض کنید به ازای هر ایده آل متناهی مولد I ، داشته باشیم $\text{Tor}_1^R(\frac{R}{I}, M) = 0$. دنباله دقیق $0 \rightarrow I \rightarrow R \rightarrow \frac{R}{I} \rightarrow 0$ را در نظر بگیرید. بنابراین به ازای R -مدول M ، دنباله دقیق زیر را به دست می آوریم

$$0 = \text{Tor}_1^R(\frac{R}{I}, M) \rightarrow I \otimes M \rightarrow R \otimes M \rightarrow \frac{R}{I} \otimes M \rightarrow 0.$$

در نتیجه داریم

$$0 \rightarrow I \otimes M \rightarrow R \otimes M \rightarrow \frac{R}{I} \otimes M \rightarrow 0.$$

بنابراین با توجه به قضیه (۲.۲.۱)، M تخت است. \square

قضیه ۶.۲.۱. برای R -مدول چپ F شرایط زیر معادل اند:

(۱) R -مدول F تخت است؛

(۲) $F \otimes_R -$ دقیق چپ است؛

(۳) به ازای هر R -مدول راست M و هر $i \geq 1$ ، $\text{Tor}_i^R(M, F) = 0$ ؛

(۴) به ازای هر R -مدول راست M ، $\text{Tor}_1^R(M, F) = 0$ ؛

(۵) به ازای هر R -مدول راست متناهی مولد M ، $\text{Tor}_1^R(M, F) = 0$.

برهان. [۱۳، قضیه ۲.۱.۸] \square

حکم ۷.۲.۱. فرض کنید $0 \rightarrow M' \rightarrow M \rightarrow M'' \rightarrow 0$ دنباله ای دقیق از R -مدول های راست باشد که در آن M'' تخت است. در این صورت M' تخت است اگر و تنها اگر M تخت باشد.

برهان. [۲۵، نتیجه ۷.۴] \square

قضیه ۸.۲.۱. R -مدول چپ متناهیاً نمایش پذیر A ، تخت است اگر و تنها اگر تصویری باشد.